

ÉLŐ KÖVEK –

a Váci Egyházmegye jubileumi felkészülése

„mint élő kövek épüljetelek lelki házzá” (1Pét 2,5)

(Korábban: IMA-KATEKÉZIS)

III. év: KIFELE FORDULÁS, EVANGELIZÁCIÓ, MISSZIÓ

A HARMADIK ÉV TÉMÁINAK RÉSZLETES FELDOLGOZÁSA

1/A Egyház és misszió – fogalomtisztázás - Dr. Gájer László

**1/B Miért van az Egyház? – Egyházképek a misszió fényében -
Paszternák Tamás**

**2. Befogadó Egyház – a keresztényközösség mint evangelizáló egyház - Dr.
Fejérdy Áron**

3. Kilépő Egyház, szolgáló Egyház - Kunszabó Zoltán

4. Szinodalitás és evangelizáció - Pál József temesvári püspök

**5. Marton Zsolt püspök összefoglalója a három évről: személyes megtérés-
közösség-misszió.**

1/A DR. GÁJER LÁSZLÓ:

EGYHÁZ ÉS MISSZIÓ - FOGALOMTISZTÁZÁS

1. A misszió jelentése

Kedves testvérek, barátaim! Azt a feladatot kaptam, hogy a misszióról elmélkedjek. **A misszió küldetést vagy küldést jelent**, ez a latin szónak a jelentése és sajátos összefüggést nyert a keresztény kultúrában és egyáltalán az egyházban. A szó - jóllehet nem keresztény kifejezés -, a kereszténység előtt is ismeretes, azonban az evangélium kontextusában lett igazán értelme, a keresztények között nyerte el azt a jelentést, ahogyan ma is használjuk ezt a szót: küldés, küldetés.

De ki az, aki küld? Mindannyian tudjuk, hogy Jézus az, aki küld. Az ő missziós parancsa az evangélium végén úgy hangzik - ezt is jól ismerjük mindnyájan -, hogy **menjete el az egész világra és tegyetek tanítványommá minden népet, tanítsátok meg nekik mindazt, amit én tanítottam nektek, és kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében**. Tartalmilag így összegezhetjük Jézus missziós parancsát. Vagyis úgy tűnik, hogy kezdettől fogva, amióta ő hátra hagyta saját örökségét a tanítványokra, az egyházra, attól kezdve az egyház jellege, a közösség jellege, az missziós, és ez Jézus szándéka.

Vagyis **a keresztény üzenet az olyan üzenet, ami számunkra egy belső kényszert jelent vagy egy belső késztetést, hogy megosszuk azt másokkal, hogy átadjuk azt másoknak**. Ez nem minden eszmére igaz és nem minden vallási eszmére igaz. Vannak olyan vallások és filozófiák, amelyek egyáltalán nem missziós jellegűek. Jézus üzenete a lényegénél fogva missziós jellegű, missziós üzenet, vagyis a lényegénél fogva **hordoz egy belső hajtóerőt, hogy ezt meg kell osztanunk**.

2. A missziós üzenet lényege: kérügma

Miért kell megosztanunk és mit kell osztanunk? Amikor a misszió jellegét keressük, először is meg kell értenünk, kicsoda Jézus. Miben áll az ő tanúságtétele? Ha azt fel tudjuk fejteni, hogy ő kicsoda, akkor összeáll előttünk az üzenet, amit hirdetni kell. **Az üzenet ugyanis az, hogy Isten nagyon szerette az embert, az ember azonban elfordult Istentől, de Isten üdvözítőt küldött az emberiség helyreállítására. Az üdvösségünk a keresztben van, ha tehát elfogadjuk az üdvösség üzenetét és megtérünk**, vagyis ehhez az üzenethez igazítjuk az életünket, **akkor örök életünk van**, ráadásul a Jézus által elküldött Szentlélek a pecsétje annak, hogy ez a reményünk nem csal meg, hogy képesek is leszünk az evangéliumi életre.

Nagyjából ebben a néhány tételmondatban foglalható össze **a jézusi üzenet**, és az, hogy az ő személyéből milyen üzenet fakad. Ezt az üzenetet, ami a misszió tárgya, úgy is nevezzük, hogy kérügma. A kérügma a **meghirdetett alapvető üzenet, a meghirdetett evangélium**. Ezzel szembe szoktuk állítani azt, amit úgy hívunk: katekézis. A katekézis **a meghirdetett első üzenetnek egy mélyebb, gazdagabb kifejtése**. A katekézis egy jóval árnyaltabb, jóval sokrétűbb kifejtés, a katekézis mindig az első igehirdetés elmélyítése.

De a kereszténység kezdetén és minden egyes ember életében a saját kereszténysége kezdetén ott van a meghirdetett üzenet, a kérügma, amely az alapvető és az első hirdetés, és amelynek hallatán az ember hitre jut. Ha a kérügmát hallva az ember hitre jutott, akkor már

jöhet egy katekézis, amely elmélyítése ennek a kérügmaticus igehirdetésnek, és **ez a katekézis már bennünk sokféle téren, erkölcsi területeken vagy a tudás területein kibontja azt, amit hiszünk.**

A misszió első pillanata - és ez a leglényegesebb és ez határozza meg az egyház a keresztény identitását is -, a **kérügmaticus igehirdetés**, vagyis meg kell hirdetnünk egy alapvető üzenetet. Ez az alapvető üzenet általában rövid, csattanós és egzisztenciális jelentőséget hordoz az ember számára, vagyis azt a célkitűzést hordozza magában, hogy megváltoztassa az ember életét.

Ha valakinek meghirdetjük így a kérügmaticus igehirdetést, akkor körülbelül azt mondjuk neki, hogy **Isten nagyon szeret téged.** Te bűnös vagy, elfordultál Istentől, de **Isten annyira szeret téged, hogy elküldte érted az egyszülött fiút**, aki meghalt érted, hogy neked életed legyen, tehát térj meg, higgy benne és akkor megváltozik minden benned és körülötted, lépj be az egyház közösségébe és a közösségben éld meg ezt a **Vele való találkozást.** Ez az **elsődleges igehirdetés**, amely meghív mindenkit az egyházba, a keresztények közösségébe, és amelyet aztán elmélyíthetünk.

3. Evangelizáció, új evangelizáció

A misszióval néha analóg módon vagy párhuzamosan használjuk ezt a kifejezést: **evangelizáció.** Az evangelizáció azt jelenti: **az evangélium meghirdetése.** Az evangélium **örömhírt** jelent, görög szó, **ez Jézus üzenete.** **Az evangelizáció nem más, mint Jézus üzenetének a továbbadása. A misszió küldést, küldetést jelent, az evangelizáció a jézusi üzenet továbbadását jelenti.** Mind a kettő valamifajta belső sürgető kényszerről beszél, amely azokat hajtja, akiket a Szentlélekben Isten magához hívott, akiket a Szentlélekben Isten tanítványainak foglalt le.

Ha én egy első igehirdetés keretében megtértem, hallottam az evangéliumot, átadtam az életemet Istennek, az evangéliumra szóló ismereteimet elmélyítettem és az életemet hozzá igazítottam, akkor én magam **már a keresztségemnél fogva elhívást kapok** arra, hogy részt vegyek a misszióban és részt vegyek az evangelizációban, az evangélium hirdetésében. Ezt is mindannyian tudjuk, de jó újra leszögezni, hogy **ez nem a papok feladata csupán, hanem minden egyes keresztény ember feladata**, mert ez eleve a keresztségből kapott **küldetésünk.** Akit megkereszteltek, az onnantól kezdve Krisztus része lett és ez a sürgető belső kényszer az övé, hogy az evangéliumnak terjednie kell, az evangéliumot tovább kell adni.

A XX. század derekán a század legnagyobb egyháztörténeti eseménye a **II. Vatikáni zsinat** volt 1962-65 között. A II. Vatikáni zsinaton és annak nyomán kezdett elterjedni az **új evangelizáció** kifejezése, és az, hogy új evangelizáció korszakát éljük. Ezt a kifejezést **VI. Pál pápának** az *Evangelii Nuntiandi* kezdetű dokumentuma aztán újra megerősítette. Az *Evangelii Nuntiandi* az **új evangelizációról szóló apostoli buzdítás.**

A fogalom azt jelenti, hogy korunkban, a XX. században, a XXI. században folyton újra és újra **megújuló igehirdetésre van szükség.** Vagyis a kortárs egyház, napjaink egyháza újra hitet tesz amellett, hogy az evangélium hirdetése nem a korai keresztények kiváltsága csupán. Új evangelizációról beszélünk, az evangélium új meghirdetéséről, de nem egy új evangélium hirdetéséről, hanem **a mindig igaz és mindig eleven evangélium új meghirdetéséről** beszélünk, amely napjainkban is aktuális, mint ahogy minden korban az.

Ferenc pápának a 2013-as - mondhatnánk így - programadó apostoli buzdítása volt az *Evangelii Gaudium*. Az *Evangelii Gaudium*, amelyen még talán érződik XVI. Benedek hatása is, az evangélium továbbadásáról szóló ugyancsak missziós üzenet vagy missziós pápai dokumentum. Ez az apostoli buzdítás az evangélium hirdetését helyezi a középpontba és ezzel Ferenc pápa pontifikátusának is megadta az irányát, amerre ez a pontifikátus is tartani szeretett volna.

Azt hiszem, egyértelműen ki lehet jelenteni, hogy **napjaink egyháza újra beleáll az evangelizációba**. Mindannyiunk tapasztalata, hogy a misszió és az evangelizáció nem csupán a keresztény országokból a távoli földrészekre és a nem keresztény országokba útra kelő misszionáriusok feladata. Élhet bennünk egy ilyen történelemből örökölt kép, miszerint az európai országok már keresztények, innen indulnak a misszionáriusok a nem keresztény országokba, távoli földekre, és ott olyan embereknek hirdetik az evangéliumot, akik azt még sosem hallották. Azonban ez a kép napjainkra nagyjából meghaladottá vált, hiszen a misszió sürgető voltát és az evangelizáció sürgető voltát itt Európában, Magyarországon is a bőrünkön érezzük.

Nem mondhatjuk, hogy a misszió csak bizonyos missziós rendek feladata, akik távoli földrészeken dolgoznak. Sokkal inkább azt kell mondanunk, hogy **a misszió a mi feladatunk, és újra elevezzé és aktuálissá válik az, ami benne foglaltatik a keresztségünkben**. A keresztségünkben fogva elhívást kaptunk, küldetést kaptunk a misszióra. **Amit Jézus mond a feltámadása után, az minden egyes keresztény ember feladata**. Aki életében valamilyen szinten magára vette ezt a keresztségben kapott feladatot, az érezhette, hogy egyfajta csatában vagyunk. Arra gondolok, hogy a misszió lehet néha egészen frontális, az utcán odalépek valakihez és meghirdetem neki a kérügmát. De néha egészen *barátságos, egészen személyes is lehet*. Például egy testvéri beszélgetésben, egy baráti beszélgetésben, egy családi eseményen vannak bennünket kérdőre, mi pedig válaszolunk és az életünkről, a válaszainkról tudják, hogy keresztények vagyunk, és ezzel már egy igehirdető tevékenységben veszünk részt.

4. A misszió kihívásai napjainkban

Aki már valaha valamilyen szinten magára vállalta a missziót, az tudja, hogy van „csatatér jellege”. Sokszor tényleg egy-egy beszélgetésben, egy elejtett mondatban van ott a misszió helye. **A hiteles tanúságtétel néha egy tekintet, vagy néha egy jól megfogalmazott mondat, vagy maga a hiteles élet**. De az biztos, hogy mindenki elhívást kap a misszióra. Amint valaki egy picit is megpróbál tanúságot tenni a hitéről, és megpróbálja átadni az evangélium lényegi üzenetét, *akkor nem egyszer ellenállásba ütközik*.

A *Katekézis Általános Direktóriuma* az új evangelizáció pápai tanácsának a kiadványa, amely többek között arról is értekezik, felfejtve a katekézis lehetséges dimenzióit, hogy **egy olyan korban élünk, ahol az értékek, az irányultságok, az értékválasztások, az értékrendek meglehetősen felkavarodtak és összekeveredtek**. Korábbi korokhoz képest igaz vagy igazabb az az analízis, amelyet **Szent Ágoston** egy korai és talán a legalaposabb munkájában adott. Az *Isten városáról* című művében **Ágoston** az V. század elején arról értekezik, hogy az Isten városa és az Ördög városa, a *Civitas Dei* és a *Civitas Diaboli* a történelmi időkben **egyszerre vannak jelen**. Vagyis a mi időnkben, a mi időszámításunkban, a mi történelmünkben is a két civitas, a két város, a két civilizáció, ha tetszik, Isten civilizációja és a gonosz civilizációja egyszerre vannak jelen.

A saját egyéni életünkben is tapasztalhatjuk azt, hogy **egyszerre van jelen bennünk a gonosz birodalma és Isten birodalma, és mintha ezek harcolnának egymással bennünk.** Ez az alaptapasztalat igaz az egész történelemre. A történelemben nincsenek vegytiszta, egészen letisztult keresztény időszakok, a Civitas Dei, Isten városa maradéktalanul majd odaát valósul meg. Amíg itt vagyunk, addig egy vegyes társadalomban élünk, ahol van igaz és jó, rossz és bűn. Ahol megtalálható a jó szándék és a gonosz szándék is. Ez a történelem lüktetésének a valósága.

Ki kell hangosan mondanunk a mi meggyőződésünket az igazságról úgy, ahogy ezt Keresztelő Szent János tette: **a pusztában kiáltó szóként bele kell kiáltanunk a világ valóságába azt, hogy Jézus érted halt meg. Hogy a Mester, az Úr érted adta az életét.** A kérügmát így kell bekiáltani egy zavaros világba.

Ennek szükségességét ma mindennél jobban érezzük a bőrünkön, de minden történelmi korra igaz volt ez. Szent Ágoston az V. század elején ugyanezt érezte. Zavaros a kor, felkavarodtak az értékek, az értékrendek, az értékválasztások, meg kell fogalmaznunk tisztán, célra irányultan és félreérthetetlenül a meggyőződésünket. Ez a misszió lényege.

5. A misszió visszahat keresztény identitásunkra

Az az érdekes, hogy **aki magára veszi a missziónak a terhét**, vagy ha tetszik, magára veszi az evangéliumnak a terhét és vállalja az első igehirdetés kockázatát, az azt is megtapasztalja, hogy a saját hite, a saját keresztény személyisége válik **integránsabbá** és válik **teljesebbé**, mert **megvalósítja a keresztségből kapott küldetését.** Tehát a misszió egyszerre feladat, de egyszerre **egzisztenciális szükségszerűség** is, hiszen ahogy hirdetem az ígét, az evangéliumot, a saját keresztény létem, személyiségem is integránsan bontakozik ki az meghirdetésben.

Arra buzdítanám a hallgatóságot, hogy azon túl, hogy részt vesz a katekézisnek, a keresztény nevelésnek, keresztény intézményrendszernek a nagy folyamataiban, mindig **vállalja fel a kérügmátikus**, vagyis **az első igehirdetésnek** a terhét is. Lehet, hogy egy családi beszélgetésben, lehet, hogy egy utcai evangelizáción, egy missziós programon vagy egy baráti beszélgetésben, egy sör mellett - akár még ez is lehet. Bármilyen formában, de mindig vállaljuk fel az első, az úgynevezett kérügmátikus igehirdetés édes terhét, és annak az édes terhét, hogy **meghirdetjük az embereknek: Isten szeret téged**, te bűnös vagy, ezért elszakadtál Istentől, de ő elküldte az Üdvözítőt, az ő saját fiát, hogy téged üdvözítsen, helyreállít téged, neked meg kell térned, el kell fogadnod ezt az üdvözítő cselekményt, és az életedet hozzá kell igazítanod. A Szentlélek pedig betölt téged, hogy ezt meg tudd tenni, mivel Jézus megígérte a Szentlelket. Gyere az egyház közösségébe, hogy mindezt a maga teljességében meg tudd élni.

Ez az első, az úgymond kérügmátikus igehirdetés lényege és újra buzdítok mindenkit, aki ezt az előadást hallgatja, hogy **mindig-mindig vegyünk magunkra újra és újra az első igehirdetés édes terhét, hogy ebből mi magunk is növekedjünk, és így növekedjen körülöttünk az egyház.**

Jézus küld engem és téged is, mindannyiunkat, menjetek el az egész világra és tegyetek tanítványommá minden népet. A Szentlélek kíséren bennünket ebben a küldetésben.

FELDOLGOZÁSHOZ JAVASOLT KÉRDÉSEK:

1. Mennyire jellemzi életemet a tanúságtétel és milyen formában teszek tanúságot a hitemről, meggyőződésemről, értékválasztásaimról?
 2. Van-e tapasztalatom misszióról, evangalizációról?
Milyen formában történt ez?
 3. Ha nincs ilyen tapasztalatom, mi akadályoz abban, hogy missziós lelkülettel éljek?
 4. Ha van már tapasztalatom – melyek a megosztható tanulságok, amelyek másokat is segíthetnek?
-